

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการส่งเสริมทันตสุขภาพ กับพฤติกรรมทันตสุขภาพ และการเกิดโรคฟันผุของเด็กอายุ 2-3 ปี อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร
ผู้วิจัย นางสาวเจียรไน ตั้งดิยะพันธ์ รหัสนักศึกษา 2595000189 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เพ็ญศิริรักษา (2) อาจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล
ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง การได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพ พฤติกรรมทันตสุขภาพ และการเกิดโรคฟันผุของเด็กอายุ 2-3 ปี อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง กับการได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 2-3 ปี และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพ กับพฤติกรรมทันตสุขภาพ และการเกิดโรคฟันผุในเด็กอายุ 2-3 ปี

ประชากรที่ศึกษาเป็นเด็กอายุ 2-3 ปี ในอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร จำนวน 612 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายจากศูนย์เด็กเล็ก 8 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบบันทึกผลการตรวจสุขภาพช่องปาก และแบบสอบถามพฤติกรรมที่มีค่าความเที่ยงโดยใช้การทดสอบ 2 ครั้ง เท่ากับ 0.725 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 36.53 ปี เป็นบิดาหรือมารดาของเด็ก ประกอบอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มากที่สุด เด็กร้อยละ 57.0 ไม่เคยได้รับการส่งเสริมทันตสุขภาพเลย มีเพียงร้อยละ 25.4 ที่ได้รับการครบทุกครั้ง จากการตรวจสุขภาพช่องปากเด็ก พบว่า เด็กมีฟันผุร้อยละ 35.8 โดยมีฟันผุมากกว่า 4 ซี่ร้อยละ 13.0 พบแผ่นคราบจุลินทรีย์ที่ฟัน 4 ซี่หรือนาน ร้อยละ 23.3 และพบฟันมีรอยขุ่นขาวมากถึงร้อยละ 46.1 ในส่วนของคะแนนพฤติกรรม พบว่าคะแนนพฤติกรรมการแปรงฟันให้เด็กอยู่ในระดับดีมาก ส่วนคะแนนพฤติกรรมการบริโภคของเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพของเด็กพบเฉพาะปัจจัยด้านอายุ และ (3) การได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการแปรงฟันก่อนนอน ให้กับเด็ก การบริโภคน้ำหวาน/น้ำอัดลมของเด็ก และการปล่อยให้เด็กนอนหลับคาขวดนม ส่วนการได้รับการบริการส่งเสริมทันตสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดฟันผุของเด็ก

คำสำคัญ เด็กก่อนวัยเรียน บริการส่งเสริมทันตสุขภาพ พฤติกรรมทันตสุขภาพ โรคฟันผุ

Thesis title: The Relationship Between Receipt of Dental Health Promotion Service and Dental Health Behavior and Dental Caries among 2–3-year-old Children in Bang Mun Nak District, Phichit Province

Researcher: Miss Jiaranai Tangtiyapan; **ID:** 2595000189;

Degree: Master of Public Health; **Thesis advisors:** (1) Dr.Nittaya Pensirinapa, Associate Professor; (2) Dr. Theerawut Thammakul, Lecturer;

Academic year: 2018

Abstract

The objectives of this survey research were to study: (1) personal factors of parents, receipt of dental health promotion service, dental health behavior and dental caries; (2) the relationship between personal factors of parents and receipt of dental health promotion service; and (3) the relationships between receipt of dental health promotion service and dental health behavior and dental caries, all among 2–3-year-old children in Bang Mun Nak district, Phichit province.

The study involved 193 2–3-year-olds selected using simple random sampling from 612 children in the age group from 8 day-care centers in the district. Research tools were an oral examination form and a dental health behavior questionnaire with a test-retest reliability value of 0.725. Data were analyzed using descriptive statistics and chi-square test.

The results showed that: (1) among all parents/respondents, most of them were female aged 36.53 years on average, worked as traders or in private business, and completed secondary school. Among the children, 57% had never received dental health promotion service and only 25.4% had received a full course of such service (every 6 months); based on children's oral examination, 35.8% had dental caries, 13% had dental caries in more than 4 teeth, 23.3% had visible plaque in the 4 upper anterior teeth, and 46.1% had white spot lesions. As for dental health behavior scores, most children had a very good score for brushing but a moderate score for food consumption. (2) the only personal factor of parents significantly associated with the receipt of dental health promotion service was parents' age. and (3) the receipt of dental health promotion service was significantly associated with children's brushing before going to bed, consumption of sugary or soft drinks and use of bottle milk at bedtime. But there was no association between the receipt of dental health promotion service and dental caries in the children.

Keywords: Pre-school Children, Dental Health Promotion Service, Dental Health Behavior, Risk factor, Dental Caries